

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

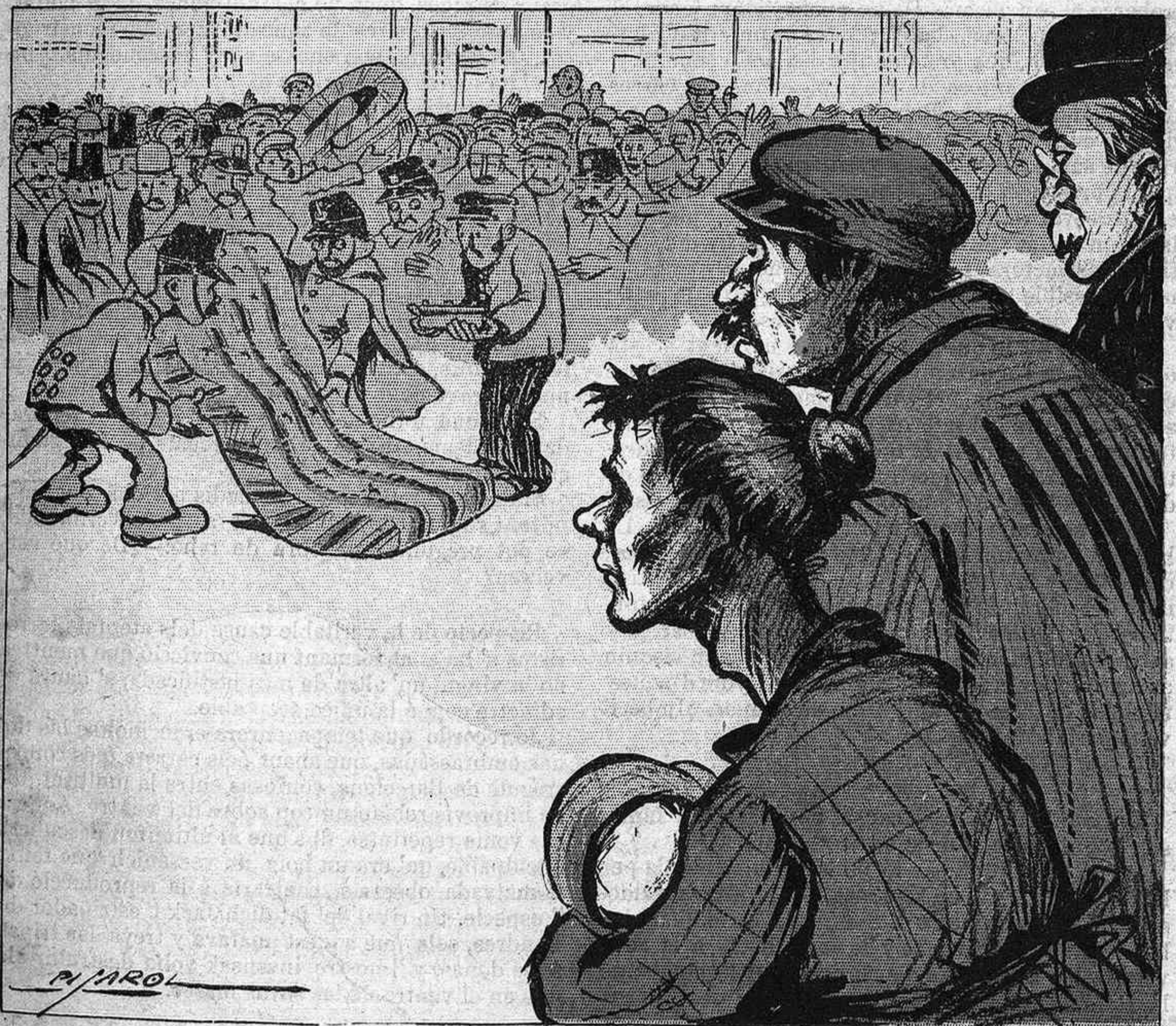
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

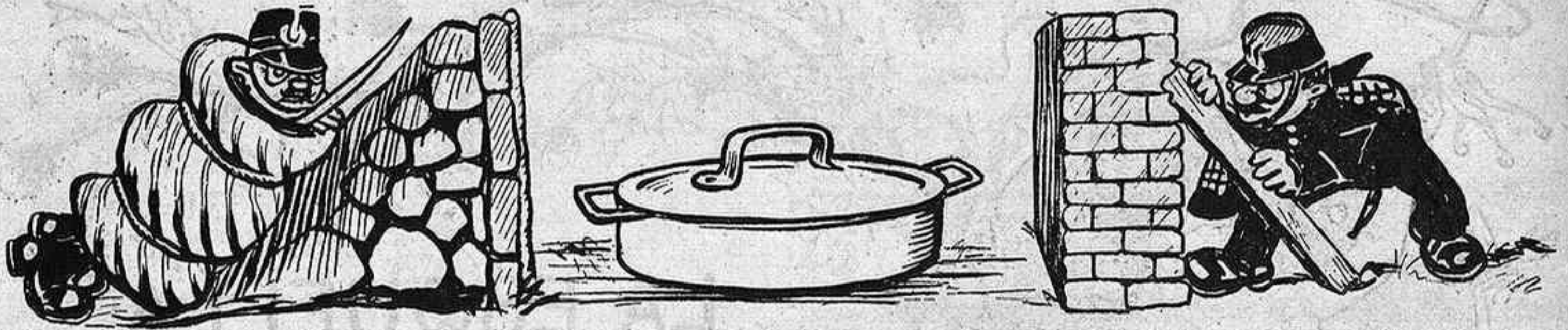
PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

ANOMALÍAS

P. ARROL

—Repara, Tuyas, quinas extranyesas passan al món. Las bombas tenen matalás... y nosaltres hem de dormir á la palla.

CRONICA

AVANTS, quan encare la Química no havia fet els grans progressos que alguns esperits infernals aplican avuy á sembrar el terror y la destrucció, el crit de «¡La bomba!.. La bomba!..» era un clam de alegría, sobre tot entre la gent menuda que, agombolantse á reunions, la vista en l' ayre, corria adelarada en la mateixa direcció en que 'l vent empenyia el globo aerostátich que solia alsarse en el torin. Tota aquella caterva volia arribar á temps de presenciar la cayguda de la bomba... y no sempre pera donar ajuda al atrevit aeronauta, ja que més de una vegada—reminiscencias de la época salvatje!—alguns dels bailets més entusiastas s' hi feyan á cops de pedra.

No es que avuy haja caygut en desús la elevació de bombas. Pero no son pas las que solcan els ayres las que preocupan á la gent, sino las que van per terra, ab el ventre plé de sustancias explossivas pera reventar reventant als tranzeunts que s' escayguin á trobarse al seu alcans. De un quant temps ensá, el crit de «¡La bomba!.. La bomba!..» es un crit d' alarma, de pánich, que promou una dispersió general.

La visió espantosa de las explossions del carrer de Fernando y de la Rambla de las Flors se reproduheix en la imaginació de la gent ab tot el seu horror de sanch, mutilacions y estragos, y es per aixó que la presencia de un de aquests infernals enginys en qualsevol punt de la vía pública, es mirada com la de un animal feréstech y danyí, dotat de unas apituts destructoras tan especials, tan misteriosas, que no es possible atacarlo de dret sense perill de serne víctima y de ferne víctimas als demés.

¿Quí pot dir lo que á tal ó qual moment s' está elaborant en las entranyas de la faristela? ¿Quí pot conéixer la inminencia de la mescla dels líquits amagats dintre del infernal artefacte? ¿Quí pot determinar si 'l mer fet de tocarlo ó bellugarlo de dreta á esquerra ó d' esquerra á dreta ó de tombarlo de dalt á baix bastará á produhir la tremenda explossió?

Aixís se comprén que 'l crit de «¡La bomba!.. La bomba!..» produheixi un efecte tan gran de terror, de pánich y també de indignació. Fins ara, mentres no 's descubreixin medis segurs de recullirlas y inutilisarlas, l' autor ó 'ls autors de aquestas cobardas y salvatjes amenassas, desde 'ls antres ahont visquin amagats, podrán tenirse per amos y senyors d' aquesta ciutat de més de mitj milió de ánimas. ¡Imbécil vanagloria!

* * *

Tothom está ja casi cansat de dissertar y fantasiar sobre l' origen de aquests atentats.

En un principi la passió política, engendrada per la lluyta enconada de las ideas, s' aprofitava galdosamente de la materia. Els clericals atribuhían las bombas als anarquistas y 'ls anarquistas á la seva vegada las atribuhían als clericals. De la bomba de la Rambla de las Flors hi hagué quí intentá ferne

un' arma electoral, aixussant á las classes neutras contra 'l bloch republicá.

Agrupacions políticas en massa, enemigas sistemáticas de las expansions lliberals, aprofitavan la ocasió pera demanar que fos reprimida la lliure emissió del pensament. Segons els corifeus de aqueixas agrupacions, las bombas estavan carregadas d' articles de periódich y discursos de *meeting*.

Pesa, per desgracia de tots, sobre Barcelona la suspensió de las garantías constitucionals: els periódichs á penas poden piular; de *meetings* ja no se'n celebren: la seguretat personal dels ciutadans está á mercé de las autoritats: se poden efectuar detencions y presons á discreció, per meras sospitas ó sense cap motiu justificat... y á pesar de viure la ciutat en plé desamparo legal, y á pesar de la duresa de las presents circumstancias, els elaboradors de bombas, els atiadors de terror, segueixen treballant y fent la seva tranquilament, impunement, á mansalva. Per ells no resa la suspensió de las garantías. Tant si hi ha llibertat com no pels demés, ells la tenen tota pera consumir las sevas iniquitats espantosas. Se reproduheixen els cassos terrorífichs, porque totas las bombas, fins las que deixan d' explotar, produheixen grans estragos, quan no als individus, á la ciutat, y 'ls autors sinistres de aquests atentats monstruosos, tan repetits, son encare avuy desconeguts... no se n' ha lograt descobrirne ni 'l rastre...

Ha cessat ja, donchs, l' obra de la passió política. Ja no son els partits polítichs, ni 'ls bandos socials, els que aprofitan la cosa pera tirarse la responsabilitat de las bombas els uns sobre 'l cap dels altres. Se diria que la desgracia que á tots afecta, y que perjudica terriblement á Barcelona, els ha fet entrar á la rahó. Ja ningú s' atreveix á portar l' interés á la conveniencia de partit fins á un extrém tan gran y lamentable de passió cega y de injusticia. Tothom ha comprés á la fi que continuar procedint com se feya avants, contribuheria á agravar la situació ja massa grave de la ciutat de Barcelona.

En lo que tothom convé es en l' ineptitut reiteradament demostrada dels encarregats de la vigilancia pública.

Si disposant de tots els medis no han conseguit ni tant sols trobar el més petit rastre dels criminals, se pot preguntar ab sobra de rahó:—¿De qué serveixen?

* * *

Respecte de la veritable causa dels atentats terroristas s' ha anat formant una convicció que mentres no 'n vingui un' altra de més justificada, s' haurá d' admetre com á la única acceptable.

Jo recordo que temps enrera eran moltas las donas embrassadas, que anant pels carrers més concorreguts de Barcelona, confosas entre la multitud, tot de improvís rebían un cop sobre del ventre. Aquest cas venia repetintse, fins que al últim fou descubert el culpable, qu' era un boig, un vessánich que tenia la malvada obsessió, contraria á la reproducció de l' especie. Un rival del fatídich Jack l' estripador de Londres, sols que aquest matava y treya las tripas á las donas, y 'l nostre insensat volia destruir als fills en el ventre de las sevas mares.

LA VIDA PRÁCTICA

—No h ha remey; tal com se posan avuy las cosas, per poder anar pels carrers hi ha que vestirse aixís.

Ara passa ab las bombas una cosa semblant. L' objecte del odi esbojarrat dels que las construïxen y dels que las colocan en la vía pública es la ciutat de Barcelona. Aquesta Barcelona, nostra vol guda mare, que porta en sas entranyas fruyts de benedicció, de prosperitat, de grandesa, fecondats per l' esperit modern de treball y de progrés. Sos enemics, vessánichs impulsius, se proposan ferla abortar, reduhirla al últim extrém de la desconfiansa, del decandiment, de la miseria.

Y ho van conseguint. Personas acaudaladas que aquí s' havían vingut á establir atretas per la bondat del clima y la facilitat de aqueixa vida barcelonina tan democrática, alsan el domicili y van emigrant las unas darrera de las altras. Numerosas legions de forasters que aquí venían á passar llargas ó curtas temporadas s' abstenen de ferho, espahordits pels explossius. Els amos de hòtels y fondas vos contarán las sevas afliccions. Com també proclaman la decadencia creixent de la ciutat els papers blancs que s' ostentan en els numerosos pisos per llogar, que may com ara han semblat petites llosetas funeràries. Aquells papers volen dir que corre gran perill de paralisarse l' empenta que havia prés la construcció, empenta qu' un cop paralísada portará 'l dol y la miseria á un gran número de familias treballadoras.

Es Barcelona entera la que sofreix els danys dels atentats y las amenassas dels introbables criminals. Aspects, donchs, á tots els barcelonins, sense distinció de classes, ni de opinions polítiques, el

deber de sortir á la defensa de la ciutat qu' es la defensa propia, la defensa de tots y de cada hu. Desde 'l reaccionari recalcitrant, fins al anarquista irreductible tots s' han de unir estretament, constituhint una legió defensora de la vida y la tranquilatat de Barcelona.

* * *

La paraula tranquilatat porta aparellada la idea de serenitat. Deixém ja de aterrorisarnos, deixém fins de aturrullarnos: mostremnos serens en l' adversitat, pera millor dominarla. S' imposa, com á únich medi positiu, la vigilancia més extremada.

Lo que no ha pogut conseguir fins ara la policia ¿no podrán lograrho tots els habitants de la ciutat? ¿Tan ocults son els antres dels enemics de Barcelona, que puguin escapar á la vigilancia continua de més de un milió de ulls al servey de una voluntat enérgica y decidida?

Alguns vehins, ab acert han proposat que s' obri una suscripció popular fins á reunir una suma important, al objecte de premiar als que descubreixin als malfactors, laborants de la ruína de Barcelona. L' idea es escelent. La sola contribució á la suscripció, encare que fos per quotas petites, determinaría en tots els que hi prenguessin part, que foran la inmensa majoria dels barcelonins, la resolució de cooperar á la salvació de la ciutat. Y després, á veure qui guanya 'l premi celant sense descans... Y qui á més de la suma de quotas eixidas de la butxaca de

MÁSCARAS

—Aixó del Carnaval va molt per terra.

—¡Y tall Sort, encare, que nosaltras l'animém una mica...

tots, conquesta el caudal inmens del agrahiment de tot un poble que val més que tots els diners.

Ja que l'Estat ha demostrat la seya impotencia, barcelonins: á defensarsel

P. DEL O.

VICTORIAS

IX

D'aquella nit de Nadal,
te'n recordas, vida mía,
quan un bes ferm y capdal
nostras ánimas unía?

Era 'l poderós esclat
de nostra ilusió primera:
al mitj del hivern gebrat,
un himne de primavera.

Era 'l triomf teu y meul..
Nostra ditxa conseguida!..
Al mitj de la blanca neu,
el foch supré de la Vida.

D'aquell bes ferm y capdal
que per sempre als dos unía,
d'aquella nit de Nadal,
¿te'n recordas, vida mía?

J. OLIVA BRIDGMAN

UN ASSALT

A só de bombo y platerets ho havían anunciat els diaris:

«Esta noche á las 12 serán asaltados los salones de los marqueses del Charco. Los preparativos son espléndidos, y todo hace esperar que resultará este asalto el más brillante de la temporada.»

Per lo que toca á la primera part de la noticia, exacta era la informació de la premsa. Desitjosos de quedar bé ab els amables assaltants que, disfressats no se sabia de qué, devían invadirlos la casa, els marquesos ho havían vessat tot. Desde mitja tarde els dependents de 'n Pince havían estat treballant com uns negres, arreglant el menjador, y tres horas avans de la anunciada per l'assalt el mateix Heliogábal s'hauría desmayat de gust al contemplar la hermosura d'aquella taula, cuberta de flors, adornada ab las més selectas viandas y poeti-

RESUM DE LA TEMPORADA DE BALLS

Serias disputas domésticas,
algun casament extrany,
moltas ovellas perdudas
y un gran gasto de xampany.

sada ab els millors vins de las més famosas marcas d' Europa.

Corrent frenétich d' aquí per allà y examinant ho tot ab els seus ulls de aristócrata intel·ligent, el marqués interrogava á la espiritual marquesa.

—¿Qué 't sembla? ¿Quedarán satisfets els nostres *enemichs*?

—Induatablement. Opino lo mateix que 'ls diaris. Será un dels assalts més brillants de la temporada.—

Y segurs de que per la seva part res s' havia descuydat, pera rebre dignament al exércit *invasor*, els senyors del Charco, donadas als servidors las últimas ordres, se disposaren á esperar impávits el *carnavalesch* atach.

*
* *

Las onze acabavan de tocar quan la porta s' obrí ab estrépit y una onada bulliciosa d' homes y donas, tapats tots ab la clássica careta, se precipitá en las iluminadas habitaciones de la suntuosa morada.

Verdaderament sorpresos, el marqués y la marquesa 's miraren ab inefable delicia.

—S' han anticipat d' un hora.

—Es cert: la impaciencia els haurá adelantat el rellotge.

—Millor que millor. Al cap y al fí, aixó no fa més que honrarnos.

—¿Has conegut á algú?

—Per ara no, pero sé qui ha d' haver, y no deurán tardar gayre á rompre l' incógnit.

Mentres aixís parlavan els senyors de la casa, la colla dels assaltants, composta entre *ells* y *ellas* d' una trentena de personas, usant d' aquella llibertat que sóls el Carnaval pot donar, s' encaminá resoltament al menjador.

—Noy, lo primer es lo primer—va dir, encarantse ab el marqués, un que anava vestit d' arriero:—La fresca de la nit ens ha despertat la gana y volém sopar.

—Parada teniu la taula—respongué el del Charco, deixantlos el pas lliure.

—¡Visca el marqués!...

—¡Visca el rumbol!...

Y sense treure's ningú la careta, l' alegre comitiva atacá ab tant entussiasme las *posicions*, que si no que de sobra se sabia que tots eran gent fina y delicada, qualsevol s' hauria imaginat que feya dias que no havían menjat res.

*
* *

Els senyors de la casa estavan encantats.

—¡Aixó comensa bé!—deya baixet la marquesa.

—¡Un verdader éxit!—responia el marqués, admirant desde la porta del menjador l' hermós quadro que 'ls aixerits assaltants formavan al rededor de la taula.

¡Cóm devoravan els enmascarats bromistas! ¡Ab quina llestesa desembrassavan plats, arrasavan safatas y buydavan las copas que 'ls criats procuravan en vá tenir sempre plenas!...

Tres quarts durá el sopar, amenisat per un viu tiroteig de paraulas que ningú entenía, pero que tothom celebrava ab riallas y picament de peus.

De prompte, com obehint á una consigna, la *saragatera* comitiva va alsarse.

—¡Adeu, hermosa!... ¡Adeu, hermós!

Y abessant las donas al marqués y 'ls homes á la marquesa, se precipitaren escalas avall ab tanta pressa, que aviat apenas si al extrém del carrer se sentía el rumor de las sevas petjadas.

—¿Qué significa aixó?—va preguntar el marit á la seva muller, passejant la mirada per la taula, en

ACTUALITAT TEATRAL

JAUME BORRÁS (*Senyor Batista*)

en la obra en 4 actes, de Santiago Rusiñol, *La bona gent*, que ab extraordinari éxit s' está representant actualment á Romea.

la qual no hi havia quedat res més que plats escrats y ampollas buydas.

—¡No ho entencl!

*
* *

¡Pobres marquesos!... Quan á mitja nit trucaren á la porta els *verdaders* assaltants, els infelissos aristócratas ho varen compondre tot!

¡Havían sigut indignament burlats, explotats, saquejats per una colla de desconeguts, que Deu sab d' ahónt procedían!... ¡Per xó no s' havían tret la careta, els intrusos!... ¡Per xó, els infames, s' havían adelantat d' un' horal!...

Y lo més trist era que, en la seva voracitat insaciable, no 'ls havían deixat, pera obsequiar als amichs que, com estava convingut, hi acudiren á las dotze, ni una gota de xampany, ni un pessich de pastas, ni una engruna de mortadella!...

No; no havia exagerat la premsa al anunciarlo. Encare s' havia quedat curta. Aquell assalt resultava, no un dels més brillants de la temporada, sinó el primer verdader *assalt*, l' únich assalt digne de tal nom que fins llavoras s' havia donat en el món de la broma.

A. MARCH

MANIFESTACIÓ CAMARERIL

—¡Senyor Governador, ¡tingui la bondat de revocar l'ordre que ha dictat contra nosaltras! Si no servim als cafés, ¿ahónt vol que aném á servir?

Un ball de disfressas

¿Qué es?

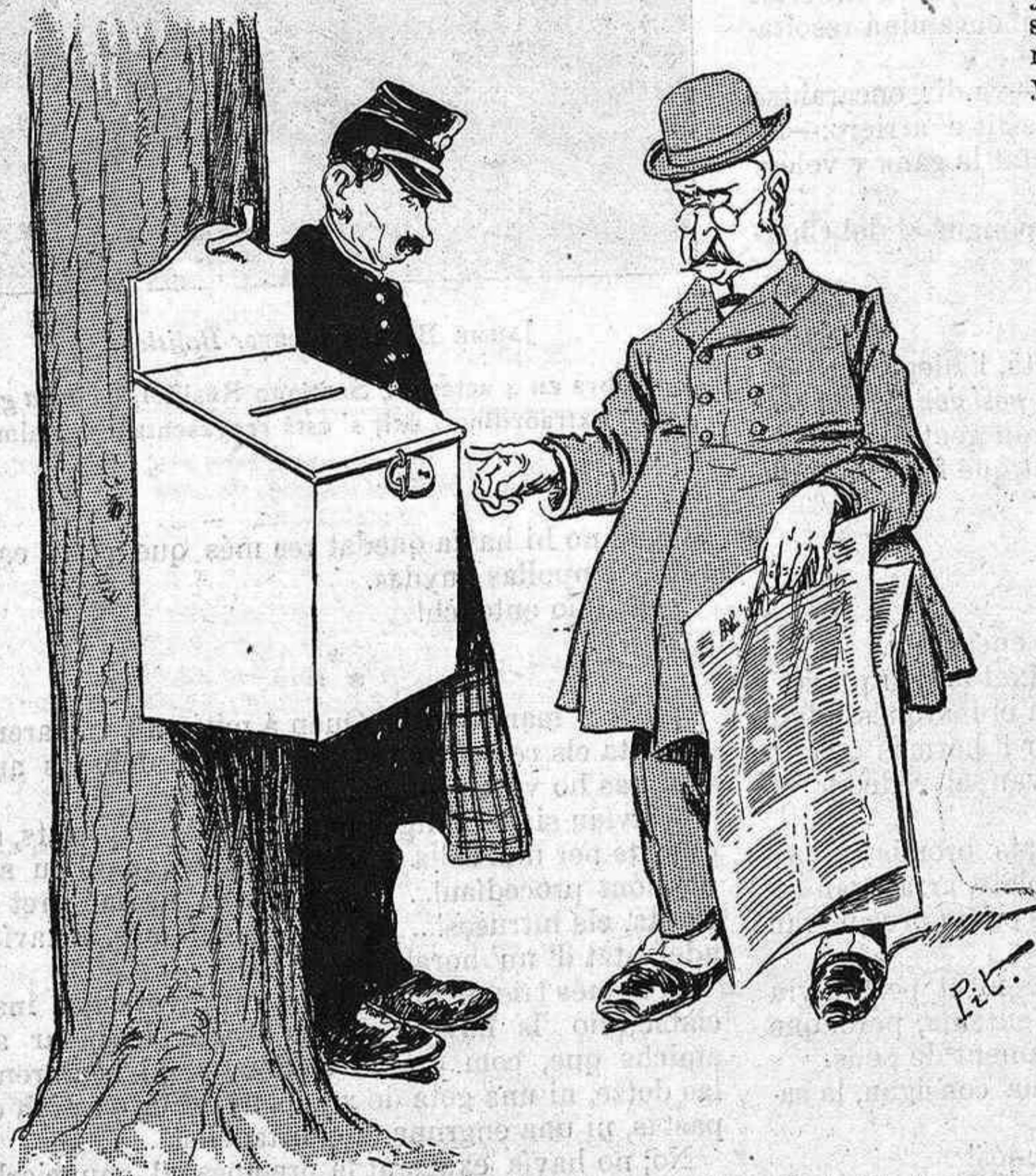
Un saló gran, 'hont s' hi veuen,
ab diablesca profusió,
molts penjolls de cortinatjes,
glassas, paneras de flors,
miralls á dreta y esquerra,
grans escuts de plata y or,
dos ó tres mil llums eléctrichs
que fan brillar, de retop,
els prismas de cent aranyas;
molts paperets de colors,

cinch ó siscentas disfressas,
tres ó quatrecentos badochs
vestint frach, barret de copa
y sabatas de... *xarol*...
Pero tot aquest gran luxo
es fals, fictici, enganyós...
Lo que sembla plata, es llauna,
lo que 's creuen or, llautó...
El gran saló, cau de farsa
d' ignominia, d' infecció,
l' antesala del divorci,
'hont s' hi malmeten els bons...
En resúm: el gran negoci
per l' empresa del saló;

moltas donas, descaradas,
venent la carn de son cós;
molts joves, qu' avans tenian
en sas galtas la rojor,
y qu' ara la fera anemia
se 'ls hi ha emportat d' un sol glop;
molts ermillas sens quartos...
y uns quants tísiachs més al món.

MANEL NOEL

UNA INNOVACIÓ FILANTRÓPICA

—¿Aquests son els bussóns ahont se recullen els periódichs llegits, pera repartirlos als presos?

—Sí, señor.

—Pues li adverteixo que jo no n' hi tiraré may cap, porque 'ls necesito per...

—¡Basta! Ni una palabra más

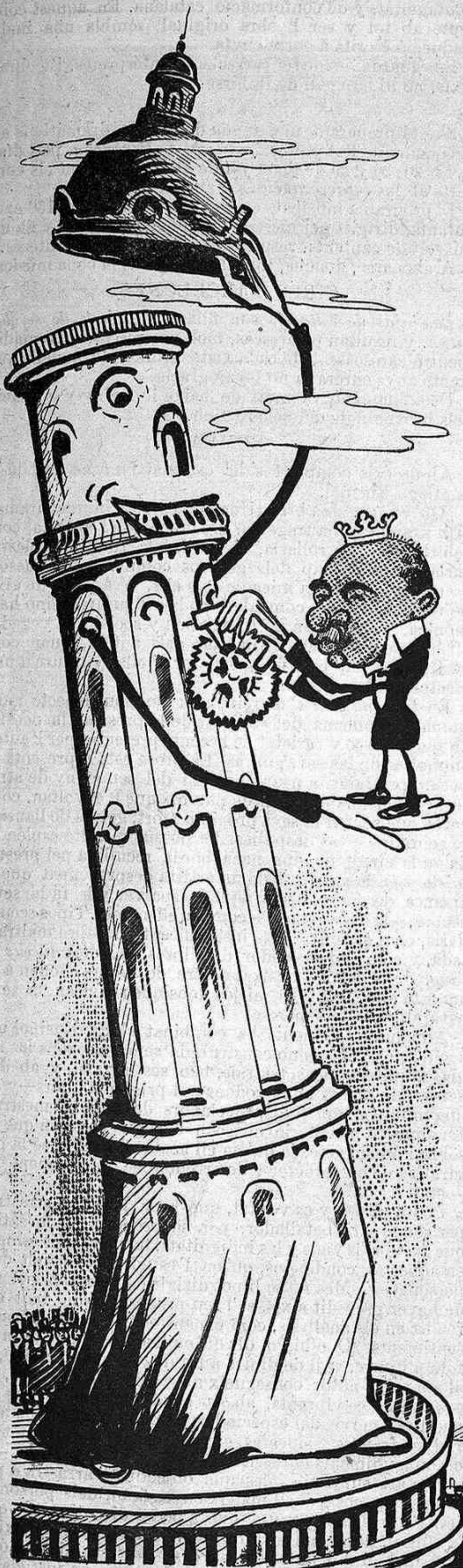
PARLA PURA

Avuy día sí que podém dir parodiand á n' en Larra: «Benaventurats els qu' escriuen, porque ells no s' entenen.» Vull dir dels qu' escriuen en catalá; ab els de la meseta central no m' hi fico, mas a que 's fican ells ab nosaltes.

Ditxosos; aquells temps en que s' escribía, com feya en Pitarra, en catalá del que al seu temps se parlava; venturosos días aquells en que sols las disputas entre las ans y las ens alteravan la calma y la tranquilidat del camp de las lletras patrias; felissa aquella época en que 'ls partidaris de la i llatina disputavan á la y grega la seva supremacia. Ab pocas variants, tots escribían pel mateix sistema. Y sempre á estil de Catalunya. Ja era prou fortuna que 'ns entenguessim escribint malament. L' erro no podía durar y la llum s' es feta. Una llum esplendent, que prové de cent llumaneras plenas dels sants y castissos olis del més catalanesch purisme, ab blé de filosofia, de fonética y de lingüística que de millor no 's troba.

La pruitja de fer llengua catalana literaria ha donat lloch al empelt dels més extravagants termes y modismes. ¿Que una paraula purament castellana s' escriu com una de catalana? *Anathema sit!* ¡Vía fora! Vinga buscarne una de forastera, ben

AL TIBIDABO

enrevessada, ben diferenta y ben estranya, adhuc vinga del inglés, del basch ó del polonés. La qüestió es embrollarho forsa.

Aixís d' una cordial enhorabona se 'n diu una *coral* enhorabona, com si no hi hagués prou *coral* ab el que á la mar se cría. Pero com *cordial* en catalá es igual á *cordial* en castellá, fills abdós del *cordis* llatí... ¡Vía fora!

Y del *porvenir* ¿cóm se 'n diu en catalá? Perque hem pogut véurel traduhit per *avenir*, *esdevenir*, *esdevenidor*, *pervindre*, *pervenir* y *previndre* en diferentas revistas y diaris de la terra.

Lo pitjor es que 'ls grans purificadors del llenguatge s' esllavissan tot sovint traduhint al peu de la lletra las frases castellanas, sense substituhirlas per las que 'ns son propias. Per aixó tot sovint lleigeixo uns *metjes de capsalera* que no sé d' hont surten, donchs aquí s' ha dit sempre *metje de la casa*, del que cuyda y té á son cárrech un malalt.

Y vels'hi aquí com á copia d' alambinar y garbellar el catalá s' escriuhen cosas que fan riure. Y cartas com una que ha arribat á las mevas mans, y copiaré pera exemple y ensenyansa de lo que dit queda.

—«Car amich: ahir al fer vía envers al Cercle d' amos de casa de la dreta del Aixamplament trobí al carrer de Ferrán seté al bon aucell de ton germá que anava á pichs pardos y vingué de pereta el posarlo de fulla de julivert, fentli esment que no glevava á un subjecte d' alt tupé l' abús de manament, referintme á haver dat comiat al mosso de cordill que tenia ocupat al llur magatzem de samarretas y tapaquas situada al Capell antich de Barcelona. De cop feu orelles de comerciant; me creya que no estava la Marieta pera fer culleras, que 'm manaría á fregir espárrechs; pero prompte deixá anar la sens os y ab la manera com se sacsejá las pussas compreguí que no caygueren en sach esbotzat las mevas planyensas. Ho contí al Gem, contestantme que no hi veyia la torrada, que no era aquesta la verdadera mare del xay, y com ton germá fá cosas que no acuden ni al que va coure el llard, te prego li recomanis á dita familia, que plora á moch extés; y si tú hi prens espelma en aquest enterro altre gall els cantarà. Particularment se me 'n dona un cogombre, perque tornantse'n cada mussol al seu oliver, no caldrá que 's devani mes els cervells ton afectísim—Aloy.»—

¡Aixís sí que s' enriqueix l' idioma!

FOLLET

LLIBRES

COLECCIÓN DIAMANTE. Volúms 98 y 99.—El primer conté las *Aventuras del joven Werther*, de GOETTE.—Aquest es un llibre que podríam dirne etern. Enclou la historia de una passió amorosa sagellada pel geni de un poeta immortal. En totas las sevas páginas hi palpita la emoció: en totas las sevas ratllas, en totas las sevas paraulas s' hi sent l' escalf de una vida intensa. Sols aixís se comprén que aquesta obra admirable, desafiant las mudansas del gust literari, se mantingui tan forta y potent avuy com el día en que va veure la llum per primera volta, y que traduhida á tots els idiomas se multipliquin las edicions de la mateixa.

La joia goethiana no podía deixar de figurar en una biblioteca tan escullida com la *Colección Diamante*.

Se titula 'l segón: *Teatro rápido*, y porta la firma prestigiosa de *Jacinto Benavente*.—Una serie de quadros dialogats, constituheixen aquest volúm. Cada quadro

SAMÁ:—En nom de Barcelona,
del teu aspecte admirada,
vinch á entregarte aquest premi.
LA TORRE:—Un milió de gracias.

tanca un pensament rodó, y alguns d'aquests pensaments condensan un drama. N'hi ha de tots els gèneros: romàntichs, d'època, de costums del dia, y entre aquests últims alguns se distingeixen per sa aguda intenció social. Serveixin d'exemple en aquest sentit els titulats: *Maternidad y Paternidad*.

Sabuda es l'originalitat ab que Benavente concebeix els assumptos de las sevas obras y la brillantés y el garbo ab que maneja l'acerada ploma. En *Teatro rápido* no desmereix de las obras de majors proporcions que porta donadas á la escena y que tants aplausos li han valgut. Descubreix en ell, además, un gran talent de condensació, que fa que se 'ns presentin de cop, sobrias, ben contornejadas, y produhint desde 'l primer instant un efecte decisiu. Son tan seguras que basta llegirlas pera imaginárselas realsadas ab tot el relleu de la plástica.

De manera que Benavente pot enorgullirse de haver enriquit ab aquest nou género á la moderna literatura castellana.

ALTRES LLIBRES REBUTS:

VERDADES.—Desde Méjich, ahont resideix l'ilustre artista *Antoni Fabrés*, ens ha enviat un exemplar del Discurs que pronunciá al inaugurarse la Exposició de treballs fets pels seus alumnes de la Escola Nacional de San Carlos, davant del Ministre de Instrucció Pública y Belles Arts. En aquest treball exposa ab sinceritat un gran número de punts de vista molt personals sobre materia artística, fills de sas reflexions y de son domini del art que ab tanta gloria cultiva.

Santillana, de *B. Pérez Galdós*.—Descripció d'una vella y pintoresca comarca santanderina que forma un dels petits volums de la *Biblioteca Mignon*.

Oreig.—*El Morenet y la Critica*, per *Maria Vila*.—Desfogament ab motiu de las consideracions qu'en alguns círculs y en distints periódichs s'han fet sobre las vetlladas *Avenir* y 'l drama *El Morenet*, del Sr. Cortiella.

Núvols en creu. Drama en un acte, del Sr. *Suriñach Senties*, estrenat el 16 de Novembre del any passat en el *Teatro Apolo*.

Almanaque del Seguro. Año 1906. Publicat pel periódich *El defensor del Asegurado*. Conté multitud de dats interessants.

RATA SABIA

PRINCIPAL

Hauptmann en la seva obra *L'assumpció d'Hannele Mater* ha fet una mescla punyent de realitat y fantasia. Una nena, órfana de mare, y mal-tractada per son pare, borratxo depravat, cau en un estany y mitj-morta es transportada á un llit. Allí, en el deliri de l'agonia, se li apareix una serie de visions humanas, angélicas y divinas, fins que al últim pert la vida.

Molt difícil se fa tractar sobre l'escenari aquests assumptos fantástichs. La plástica en certa manera es oposada á la diafanitat incorpórea. Ab tot el gran dramaturg se sobre-posa en moltes ocasions á aquests inconvenients y consegueix efectes de poderosa intensitat.

L'obra sigué posada hermosament. Llástima que l'execució, ab tot y ser bastant cuydada, no arribés á l'altura de la *mise en scene*.

El títul de la comedia de 'n Gual: *Les alegres comediantes*, ens prometia una estona divertida. Desgraciadament desde 'l comens fins al final *les comediantes alegres y tots els personatjes que les envolten riuen per força*.

¡Oh, quina obra més soporífera!...

Com á quadro escénich está bé, no pot negarse. La decoració, 'ls mobles, els trajos, tot es apropiat, castís, d'època. Pero ab aixó no n'hi ha prou per interessar. La comedia no te ánima, careix de travessura, y fins el llenguatge sempre dificultós está exempt de frescura, d'ex-

pontaneitat, y de conformació catalana. En aquest concepte ab tot y ser l'obra original, sembla una mala traducció escrita á corre-cuyta.

Ens guardarem de fer cárrechs als intérpretes. En obras aixís, no hi ha medi de lluhirse.

S'está preparant una tanda de dilluns dramátichs ab el concurs de l'*Associació musical de Barcelona*, pels días 5, 12, 20, 26 y 29 de mars y 2 de abril, alternant els concerts ab las representacions dramáticas.

El programa musical, confiat á un conjunt de 150 executants, dirigits pel mestre Lamote de Grignon y ab un quartet de cantants, resulta molt nutrit y plé d'interés.

A abonarse, donchs, tots els amants de la bona música.

CIRCO BARCELONÉS

Las hijas de Villarejo son fillas de *El arte de ser bonita...* y resultan picarescas, molt picarescas, extremadament picarescas... ab cada xiste groller de aquells que trenta anys enrera ja no feyan gracia.

Decididament, va molt de baixa l'enginy y la gracia dels provehidors del género xich.

ROMEA

Ab un éxit complert s'ha estrenat *La bona gent* de 'n Santiago Rusiñol.

¿Qu'es aquesta obra? ¿Una comedia? ¿Un melodrama? ¿Un drama? ¿Una tragedia? No crech que l'autor al concebirla, al desrollarla, al escriurela tractés de classificarla dintre de cap dels gèneros comunment admesos. Jo opino que té una mica de tots ells. Y á pesar de aixó no resulta híbrida, com algú podria figurarse, sino harmónica, responent á un fi artístich y social á la vegada. Hi ha que respectar la llibertat dels autors, quan com en Rusiñol tan bon ús saben fer d'ella, y treure'n uns efectes tan hermosos.

En *La bona gent* s'ofereix 'baix un nou aspecte molt humá 'l problema del contrast de la prosa ab la poesia, ab tan carinyo y varietat de accents presentat per l'autor en moltes de las sevas obras. La prosa está representada per un prestamista usurer, esclau del seu afany de atresorar y per una multitud de parents que l'envoltan, com corbs que senten la seva próxima mort, goluts de llansarse sobre las sevas despullas. La poesia resalta espléndida en la virtut de una nena borda recullida pel prestamista y en la gallardía de un artista despreocupat que l'arranca de las mans de aquell esparver y la fá la seva esposa,—la desempenya—com diu ell mateix. Tipos secundaris, com el de l'esposa insignificant y sempre maltractada, y com el del tenedor de llibres, un dels *aucells de fang*, destrament encaixat dintre de l'obra, donan á n'aquesta amenitat y 'ls mitjos tons que suavisan la seva natural ingénita asperesa.

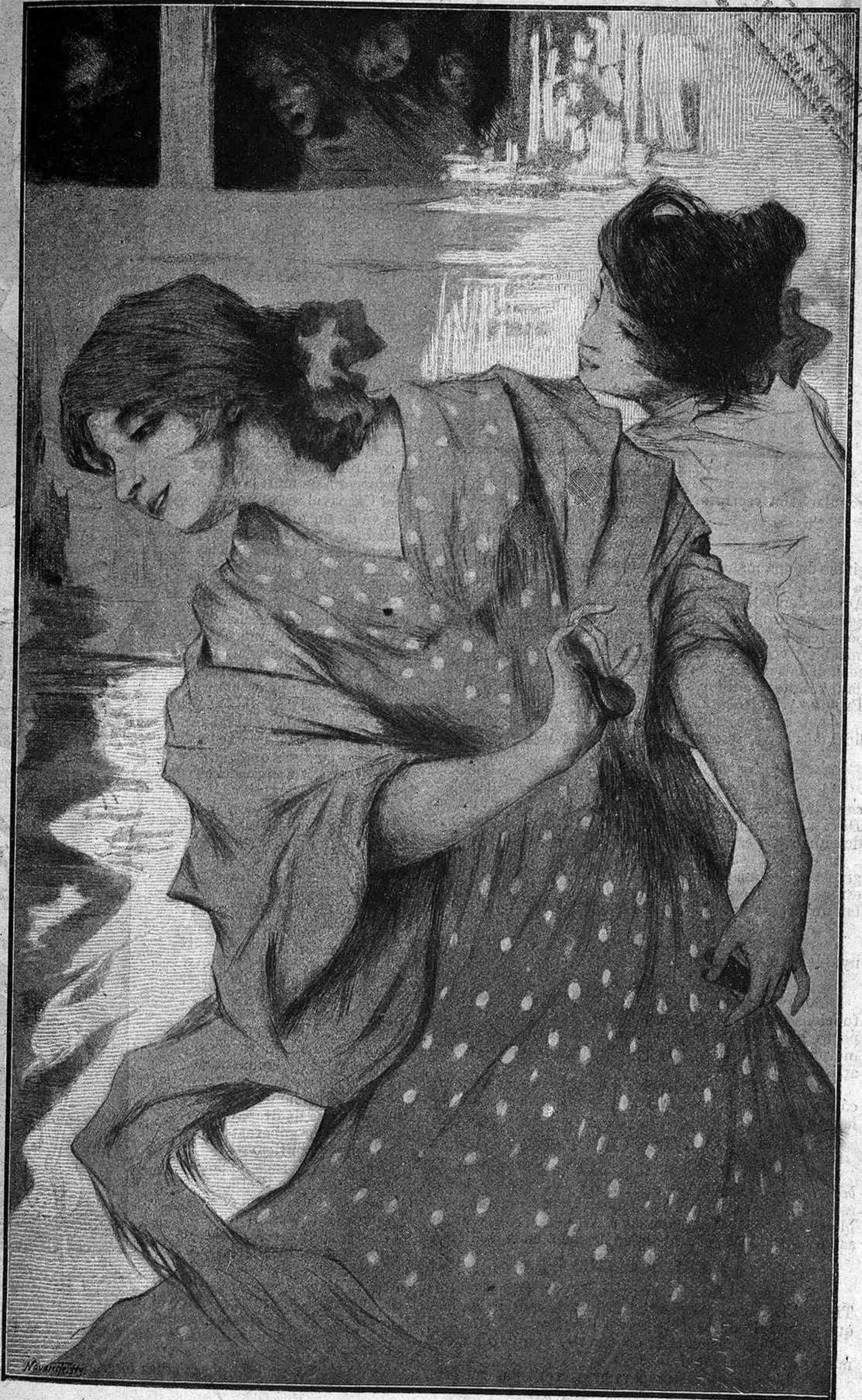
Ab aquests elements ha combinat el Sr. Rusiñol un acció interessant, sino construhida sempre segons las reglas arquitectónicas teatrals, ben sostinguda, y ab dos actes, á lo menos molt rodons—el primer y 'l ters—y ab una munió d'epissodis, reveladors de la seva mestria. En aquest concepte jo no soch dels que creuen que hi sobra l'últim acte, ja qu'en ell acaba de reblarse la naturalesa de un carácter y de arrodonirse 'l pensament del poeta.

Podrá dirse, y es veritat, que 'l Sr. Rusiñol, arrastrat per son esperit batallador, per sa propensió á la sátira que fueteja 'ls vicis y las indignitats, ha parat més esment en aquestas condicions, qu'en l'estudi psicológich dels personatjes. Mes no se li pot dirigir cap cárrech pel fet de haver procedit aixís, si 'l seu propósit era no tant enfondir en els análisis, com expansionar las sevas ideas y sentiments. ¿Qué hi vol dir qu'en lloch de anar l'obra de fora á dintre, vaji de dintre á fora? ¿Qué vol dir aixó, si al anarhi, l'autor consegueix ab sas frasses aceradas, ab sos conceptes vibrants, ab sos acudits originalíssims sacudir els nervis del espectador, promoure á cada instant riatllas francas y sinceras, expressions de conformitat ab ell, aplaudiments entussiastas?

Son art subjectiu, mes que objectiu, l'arrastra á posar alguna cosa d'ell mateix en cada un dels personatjes. Es un sistema aquest que 's podrá discutir tot lo que 's vulgui, pero que sempre que ab ell se consegueixi lo que ha lograt l'autor de *La bona gent*, la discussió s'haurá de resoldre á favor d'ell, ó no hi ha justicia en aquest mon.

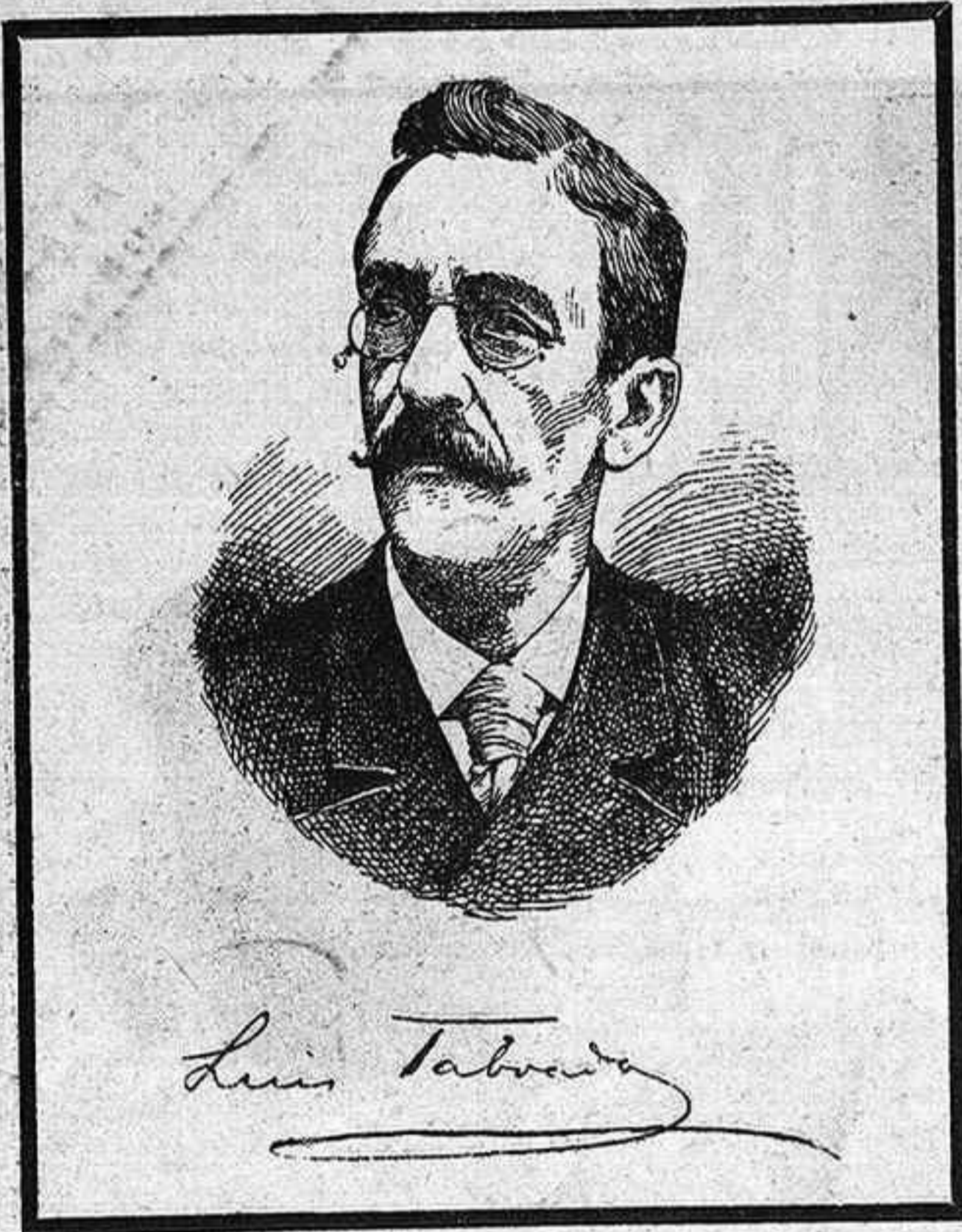
L'obra sigué representada ab gran carinyo, distin-

PRODUCTOS NACIONALS

LA SAL DE LA TERRA

ELS QUE SE 'N VAN

LLUIS TABOADA

popularíssim escriptor festiu, mort a Madrid el dia 18 del corrent.

gintse de una manera especial el protagonista Sr. Borrás, la Sra. Jarque, y 'ls Srs. Vinyas, Morató y Capdevila. Aquest demostrá una vegada mes la seva gran ductilitat. Sense forsar ni un sol moment la nota, reproduhí un tipo de cos enter. Al Sr. Borrás que realisa un treball admirable y compromés, una amistosa advertencia. La escena de la seducció corresponent al segón acte tal vegada li resultaria millor, si l' atenués un xich de brutalitat. Próbiho y ho trobará.

L' autor sigué cridat repetidas vegadas al escenari al final dels actes, essent objecte de un seguit de ovacions.

CATALUNYA

S' han donat seguidament tres obras francesas: *In buca al lupo*, de Hannequin; *Nouveau Jeu*, de Lavedan y *Dieci minuti di fermata*, de Duval, aixeridas, picarescas, desenfadadas, especialment las dos últimas.

En ellas hi está la Mariani com el peix al aygua. La gracia expontánea y una certa manera de subrallar sense esforços no sols en la paraula, sino ab tota l' expressió, la fan un' artista única en aquest género.

El públich s' hi derriteix de gust.

Y no hi ha que dir que tots els artistas de la companyia la secundan admirablement.

**

Dimecres de la senmana próxima termina la série de funcions italianas. Creguinme á mí: no deixin perdre 'ls pochos días que faltan, ja que la campanya s' ha vist molt menos animada de lo que 's mereixen tan escelents artistas.

Darrera d' ells, funcionarà á Eldorado una companyia cómica castellana que conta ab els aplaudits artistas Balaguer y Larra.

TÍVOLI.—CIRCO EQUÈSTRE

Cada nit es molt aplaudida la pantomima titulada *La bella marroquí*, molt ben presentada y de brillant efecte escénich, apar de que cómicament tracta 'l mateix problema que 's debat actualment á Algeciras, y que ningú sab á horas d' ara, si acabarà en drama ó en tragedia.

PREPARATIUS

A Novetats hi funcionarà prompte una gran actriu: la Tina d' Lorenzo, l' única celebritat dramática italiana que no ha treballat encare may á Barcelona.

Hi ha molta ansietat per coneixérla, porque de mes á mes es una dona guapíssima.

*** L' Orfeo catalá prepara unas vetilladas selectas,

contant ab el concurs de la *Scola cantorum* de París y la direcció del mestre Bordes.

Ahir á la nit havían de debutar á *Apolo* una gran companyia coreográfica, composta pels principals elements del cos de ball del Liceo y dirigida per la mestra Pauleta Pamies. Obra de inauguració: *Un viatge prodigioso*.

N. N. N.

LA CRISSIS
DEL CARNAVAL

Els quatre desenfeynats més ó menos poca-soltas, qu' están encare empenyats en fer viure 'l Carnestoltas, per mes qu' en ferlo lluhit no hi planyen els sacrificis... fan com la gent de Madrid: Están en perpétua crissis.

No troban remey prou fort per tornar á un mort la vida... Y el Carnaval, es un mort que va de *capa caída*.

Cada any per ferse sentí fa esparpalls en abundancia, corra y xiscla, pro aixó sí: cada any te menos sustancia.

S' adorna ab quatre rebrechs y fent deu mil inconsciencias, els seus xistes, son renechs y sas bromas, indecencias.

El veureu fet un fregall portant al coll una escombra, Rambla amunt y Rambla avall passejant sa mala sombra.

La gracia en ell no existeix com existía algun día... Avuy, tot, tot ho invadeix la insustancial tontería.

Cada any tenen més trastorn nostres avis, comparant els Carnestoltas del Born ab els que avuy día 's fan.

Els se creuen, pobra gent, ab llur ignocencia santa, qu' es fácil riure actualment com se reya al any seixanta.

Si els temps, millors ó pitjors,

fan cambiá 'ls modos de viure, ¿Cóm es possible, senyors, que riguem ab el seu riure? ¿Pot ser que 'ns entussiasmém á la *Rua* ab quatre carros... y ab nostres diners paguém el pis á quatre bagarros?]

No! Ni volém disfressats ab desferras de drapayres, ni podém ser governats per quatre politicayres!

Entussiasmarnos no pot un Carnaval tan titella, y hem de colgarlo en el sot de la política vella.

Ja sols enlluherna als babaus l' esplet de quincallerías que per carrers y saraus s' exhibeixen aquests días!

Ja no 'ns fan fret ni caló las disfressas arrançadas ab caretas de cartró y casacas florejadas!

Ja no 'ns plauhen las monteras

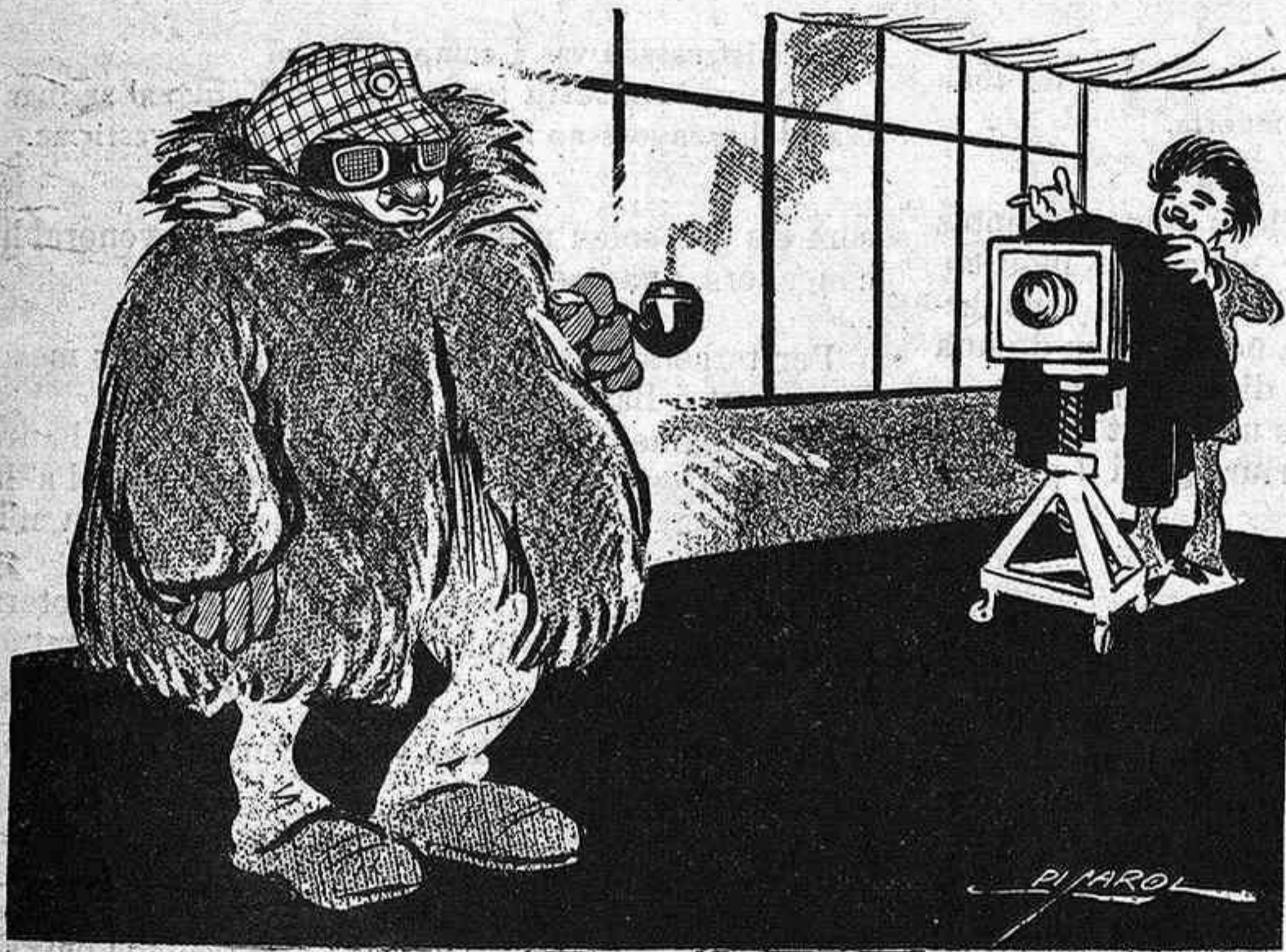

PEL BALL DE MÁSCARAS

—Sí, senyor, trajo á propòsit sí que li trobaré; pero careta... ¿vol vosté careta mes... expressiva que la seva?

A CAL RETRATISTA

—Procuri sobre tot que quedi ben elegant, ¿eh?

que fan semblá als homes, micos;
ni xambergos, ni xisteras,
ni sombreros de tres picos:
Ja sols queda aquí surant
un símbol que 'ns agermana
y es: la nostra, la triomfant
Barretina Catalana.

De darnos lo que volém
ella logrará 'l prodigi...!
Sobretot, si le portém
tots á tall de gorro-frigi.

PEP LLAUNÉ

ESQUELLOTS

Deyam la senmana pasada al donar compte del trobo de la bomba-cacerola en el Pla de la Boqueria:— «¿Y ara: hasta quán?»

Hasta ben aviat... hasta 'l dilluns de la senmana següent.

Lloch del trobo: el replá de una escaleta del carrer de Sombrerers que conduheix á unas dependencias de la parroquia de Santa Maria del Mar. Dos vicaris al baixar varen descobrir-la. Tenía la forma y 'l tamany de una taronja. Y ja poden figurarse quánta alarma y quín pánich!

Després de moltes vacilacions, colocada en una galleda ab serraduras, la varen baixar á un pou á refrescar com si sigués un meló. Cansats d' esperar que reventés la pujaren de nou y 's vejé que surava sobre l' aygua. Llavors se descobrí que 'l temut enginy era una bola de llautó ab alguna sustancia á dintre; pero sense altre malicia que la de una broma de mal género.

* * *

En el meu pobre concepte 'l millor destí que se li podía donar era enviar-la á n' en Romanones, ab un paperet aixís concebut: «Prénguila, Excelentíssim Sr., que aquesta sí qu' es guassa, ben diferent de l' altra del Pla de la Boqueria, que li va inspirar aquells xistes tan bonichs en plé Congrés. Prénguila com una demostració de que si no las bombas, V. E. veu venir las bromas de lluny.»

Y ara per lo que respecta al bromista que de tal manera 's permet jugar ab l' estat d' intranquilitat y d' excitació de Barcelona, si 's pogués arribar á descobrir quí es, mereixería...

—¿Qué?

—Qu' encare que no sigués més que per broma, que li fessin un cap nou.

Aguántinse el riure.

Llegeixo en un diari local:

«L' Ajuntament tracta d' urbanisar á la major brevetat y d' una manera definitiva la plassa de Catalunya.»

¿Ho han sentit? Donchs, ja saben lo que 'ls toca.

Agafin una cadira
si pot ser tova milló,
y així assentadets, ¡espérinla
aquesta urbanisació!

Ha mort á Madrid en Lluís Taboada, l' escriptor més festiu, més salat de tot' Espanya.

Inventor de un género cómich, que tenia per objecte posar en ridícul la vida cursi y per medi d' ex-

LA LLEY ES LA LLEY

—¡Holal... ¿Un conejo penchat? Queda V. multat con veinticinco pesetas.

—¿Per qué?

—Desde 'l dia 15 está prohibida la venda de toda clase de caza, tant si es viva como muerta.

pressió las impensadas dislocacions dels conceptes en un llenguatge ocurrent y per altra part molt correcte, contava per milers el número dels seus lectors, per ser els seus articles la nota amena de una grandíssima part de la premsa diària espanyola.

Y aixó per espay de més de un quart de sigle, sense cansarse may ell d' escriure'ls, ni 'l públich de llegirlos.

*
* *

Dotat de una envejable naturalesa jovial, segur estich que si podia ressucitar un instant, lo primer que faria fora agafar la ploma, pera descriure'ns ab sa habitual agudesá el gran misteri de la mort.

M' induheix á creur'ho aixís lo que anys enrera li succehí en una ciutat de Galicia, la seva terra natal. Feyan festas amenisadas ab fochs d' artificio y un cohet se desviá ab tan mala sort per ell, que li buydá un ull.

¿Creuran vostés que va indignarse, que va queixarse de aquell contratemps? Ni 'ls mils. Encaré va fer un xiste:—Pera veure las miserias de aquest mon—digué—ab un ull n' hi ha prou sino massa.

Ab aquest rasgo queda pintat l' home... y l' escriptor.

D. E. P.

En Maurici Vara, l' heroich obrer que sense medir el perill, va carregar ab la bomba del Pla de la Boqueria, trasladantla al moll de Sant Bertrán, se creu acreedor á que li donguin un empleo, y segons sembla l' ha sollicitat del Ajuntament.

Si 'l meu vot hi ha de valer que li concedeixin.

Podrían ferlo porter del Saló de sessions. Y per llargas que aquestas fossin las aguantaria ab heroica resignació. Qui no s' espanta per una bomba, tampoch s' espantarà per cent, ni per mil discursos,

LAS NOSTRAS MENEGILDAS

—¿Disfressada vas á comprar, xata?

—Noya, hem sortit tan tart del ball, que al arribar á casa dels senyors no he tingut temps de desvestirme.

com els que solen pronunciar els nostres venerables concellers, quan se 'ls ne va el disparador.

Per tercera vegada en el curt espay de dos mesos ha caygut á Barcelona la primera de Madrid.

Decididament, á la capital d' Espanya hi haurá, per nosaltres, mals governants, pero en cambi s' ha de confessar que hi ha unas didas que Deu n'hi doret.

O sinó, reparin aquesta que li diuhen la Lotería ab quina amable sollicitut está temps há donantnos la grossa.

El cambi dels franchs va descendint d' una manera notable.

Aquest dia estava á 19.

—Senyor Pal

—¿Qué?

—Que 'ls franchs baixan.

Per lo tant es natural que vosté cuyti á imitarlos...

—¡Ay!... ¡S'hi está tan bé aquí dalt!

Barcelona segueix ab gran atenció el debat del Congrés sobre 'l projecte de lley *papu*, com ne diuhen molts.

Se llegeixen els discursos y 's comentan—sobre tot el notabilíssim y valent de D. Melquíades Alvarez—y 's llegeixen y comentan sense exasperacions, ab una gran serenitat.

Si hi ha algú que s' haja proposat aterrar á Catalunya, prompte 's convencerá del seu error. En la defensa de la llibertat política, la unió dels catalans tot just iniciada será cada dia més ferma.

Aquesta noticia sí que ha caygut com una bomba. Pero no com una bomba terrorista... aixó may,

perque en certas materias ja fa molt temps qu' estem curats de sustos.

Se tracta de una R. O. que, segons sembla, vé a pertorbar a la ciutat de Barcelona, en la tranquila possessió dels pous de Moncada, als quals devém els barcelonins el millor y més sa caudal d' ayguas potables.

La corporació municipal s' apercibeix a la defensa dels seus drets, y si ho fa, com es d' esperar, ab acert y energia, podrá comptar ab l' apoyo de la ciutat en massa.

Sed de justicia... y sed d' aygua... francament fora massa patir per una ciutat que baix cap concepte mereix ser tractada ab tanta desconsideració.

La informació dels diaris de la cort.

Parlant de la bomba del Pla de la Boqueria, escriu un dels més importants rotatius madrilenys:

«El reconocimiento se ha practicado en el Campo de Botha.»

¿De 'n Botha ó de 'n Krüger?

—¡Quién nos havia de dí (deya ahí un municipal) que la gente del Transvaal tuviese camps por aquí!

Un' altra atrocitat de la mateixa ganaderia.

Fa l' aludit periódich la historia d' aquest jove inglés, que fingintse ajudant del príncep de Battemberg ha fet anar enrenou durant vuyt días mitja Espanya, y referint la seva odissea, dona aquest curiós detall:

«Salido de Valencia, llegó a Reus pasando por Olot...»

—¡Socorro! ¡Auxilio! ¡Asistencia! ¡Municipal! ¡Policia!

—¿Qué hi ha?

—¡Están atropeliando a la pobra Geografía!

L' Ajuntament de Sabadell, a fi d' aumentar els ingressos municipals, ha tingut una pensada molt original.

La d' establir un impost sobre 'ls balls.

Aixó ha ferit en lo més viu de l' ánima al jovent, que, com el de totas las nostras ciutats industrials, no té més que una deria: els días de feyna, tra-ballar y 'ls días festius, ballar.

¿No hi ha encare prous impostos, en nom de tots els sants, que ni 'l recurs quedí de olvidar las miserias de aquest món, recargolántlas'hi ab una noya guapa y aixerida?

Se podrá perdre la diversió dels saraus; pero aixís y tot resultarà que cada día la ballém més magre.

Al últim diuen y asseguran que s' ha reorganizat el partit conservador.

Y molt que me 'n alegro... Perque sempre son curiosos els fenómenos, y un dels fenómenos més interessants de la política es, sens disputa, la existencia de partits sense partidaris.

*
**

Sobre 'l particular lleigeixo en un periódich:

«La orientación que adoptará el partido conservador barcelonés será de franca defensa de los intereses de Cataluña, procurando recabar de los gobiernos cuantas concesiones se estimen justas, y puedan dar satisfacción al espíritu de la región catalana.»

Al llegir aixó, un s' adona de que pels conservadors, ja no hi queda lloch en els baluarts catalans.

Per lo tant, lo únich que se 'ls pot dir als que acuden tan tart a la defensa de Catalunya, es lo següent:

—Conservadors, que 'us hi conservéu... y molts recados a n' en Maura!

Ja deuen saberho. L' Ajuntament busca la manera de instalar dintre del recinte del Parch una pila de diversions pera regositj y entreteniment dels felissos barcelonins.

—¿Qué te 'n sembla del projecte, lector sensat?

—¡Qué 't diré!

Trobo que podém ben riure... ¡Com las cosas van tan bé!

LA VEU DELS «SENSE FEYNA»

—Donguis pressa, senyó Arcalde, que ja d' esperá 'ns cansém.

¿Cóm la tenim la Reforma?
¿Quin día la comensém?

NOTAS CÓMICAS

—¿Per qué ploras, baylet?
—¡M' han pres el lletrero que deya que soch
sòrt y mut!...

Lo qu' es anant tan en-
carcarats, si descubreixen
alguna bomba deurá ser d'
aquestas.

—No ho entench, aixó. Per capas que
hi dono, no puch treure aquesta taca.

—¿Y 'ls dos rals de la llet, ahont
son?
—A dins del pot, sota de la
llet, donal

Un calurós aplauso al Sr. Bernis, empresari del Liceo.

Se'l mereix pel propòsit de honrar la próxima temporada de primavera ab l'estreno de *Bruniselda*, una nova òpera d'en Morera, la qual diu que «será posada ab tots els prestigis vocals y escénichs que's mereix.»

Aixís es com s'ha de fer. ¿Tením á Barcelona un compositor que val? Donchs res més honrós y patriótic que donarli totas las facilitats.

Honrós, patriótic... y reproductiu.

De aixó últim ja se'n encarregará 'l públich, que ab tanta fruició recorda encare 'l gran éxit d' *Emporium*.

Al donar la enhorabona á n'en Bernis y á n'en Morera, no hi haurá un sol barceloní, amant de l'art, que no se la dongui á sí mateix.

Espigolat en un periódich extranger:

Tothom sab que Cristiá IX, el rey de Dinamarca mort recentment, era'l més senzill dels homes. Visitant cert dia una escola de primeras lletas, feu als noys aquesta pregunta:

—¿Quins han sigut els reys més grans de Dinamarca?

Els noys n'anavan citant alguns, y'l professor suava d'angunia, esperant en vá que algún dels seus deixebles pronunciés el nom de Cristiá IX. Per fi, un d'ells, més espavilat que 'ls altres, va citar-lo.

—Ah, ah, ah...—digué'l rey.—¿Y qu'es lo que ha fet de gran Cristiá IX?

Gran aturrullament del baylet, que acaba per confessar que no ho sab.

—No't desconcertis, fill meu,—li digué'l rey,—perque si tú no ho sabs, tampoch ho sé jo.

Mentres aquí nevava y 'ns pelavam de fret, á Nova York disfrutavan una temperatura de 27 graus, y en alguns punts de aquell país s'obrían las estacions balnearias estivals.

Vagi aixó per las vegadas que aquí suhém y allá 's gelan.

La bola del món ja fa molt temps que té rauxas.

Casi 's diria que s'ha tornat boja.

Xascarrillo de postres:

Fa un griso que pela, y está parat davant de un café de la Rambla un trinxerayre ab las calsas plenas de forats.

—Deus tenir molt fret á las camas ab uns pantalóns tan esparracats,—li diu un consumidor.

Resposta del trinxerayre:

—No ho cregui pas, senyor. El fret m'entra per un forat y 'm surt per l'altre.

NOTAS DE CASA

Hem rebut:

De la Imprenta y Llibreria «L'Avenç», un calendari de fullas mensuals, acompanyat d'una reproducció d'un retaule del Sigle XV, de Benet Martorell.

De la antigua Casa Aurigemma, invitacions pera 'ls balls Infantil y *Paré y travesti*, qu'en la tarde y 'l vespre d'ahir degueren donarse al teatro de Novetats.

De la «Societat francesa de Beneficencia», invitacions pera assistir al ball de máscaras que, á benefici de las escolas gratuites que la Societat sosté, se celebrará demá dissapte al teatro del Liceo.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

EDICIONS POPULARS

Acaba de sortir

MONOLECS

ELS PLANYS D' EN JOAN GARÍ—EL BON CAÇADOR—EL SARAU DE LLOTJA—L' HOME DE L' ORGA
EL PRESTIDIGITADOR—FEMINISTA—EL BOMBER—L' ESOUDELLÓMETRO

per **Santiago Rusiñol**

Preu 1 pesseta

Dintre de pochos días sortirà

TARTARÍN DE TARASCÓ

DE **ALFONS DAUDET**

TRADUCCIÓ PER **SANTIAGO RUSIÑOL**

Preu 1 pesseta

COLECCIÓN DIAMANTE (edición López)

TOMOS PUBLICADOS

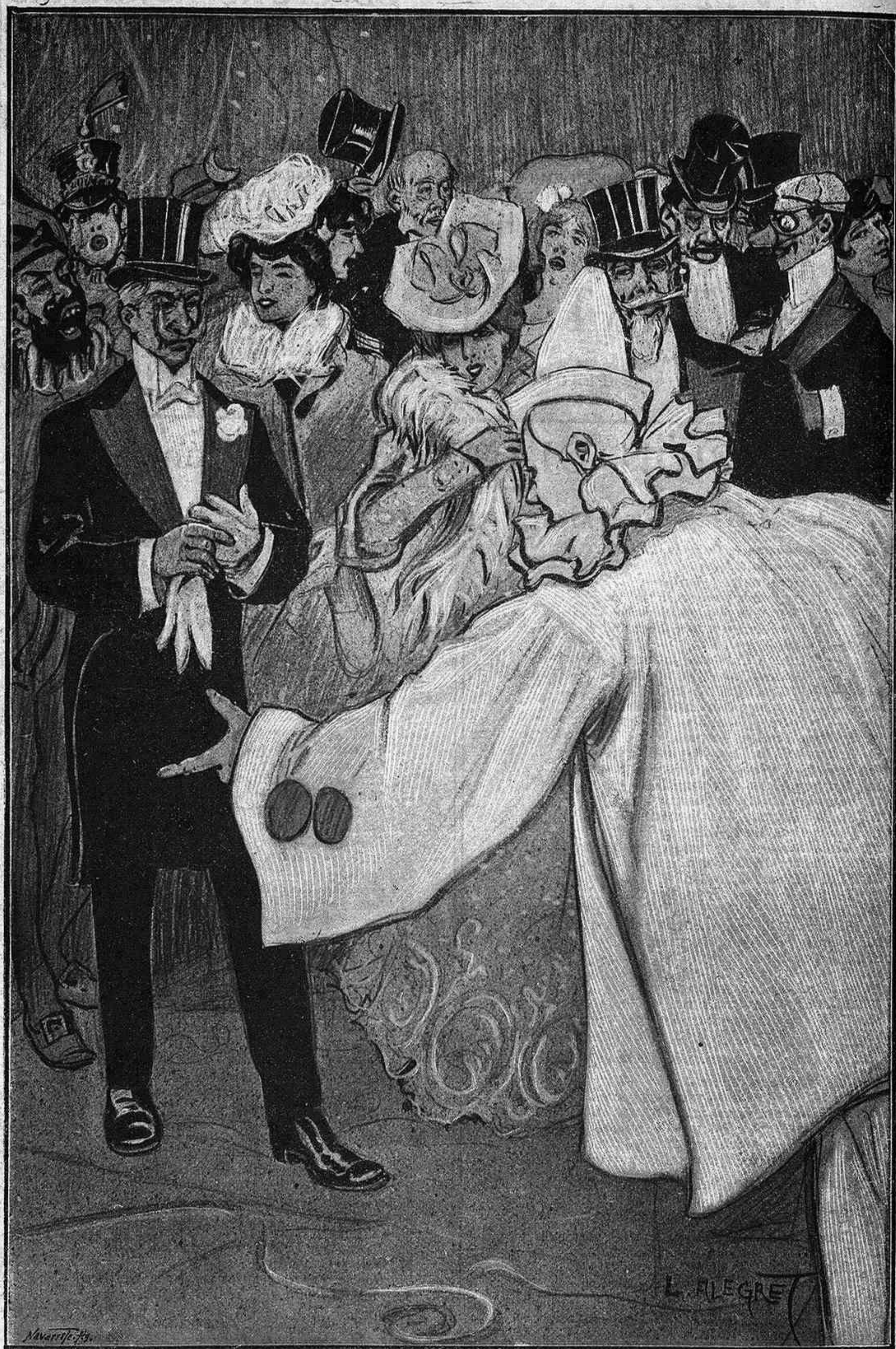
1. <i>R. de Campoamor</i> . Doloras, 1. ^a serie.	51. <i>B. Pérez Galdós</i> . La casa de Shakespeare.
2. — Doloras, 2. ^a serie.	52. <i>J. Ortega Munilla</i> . Fifiña.
3. — Humoradas y cantares.	53. <i>F. Salazar</i> . Algo de todo.
4. — Pequeños poemas, 1. ^a serie.	54. <i>Mariano de Cavia</i> . Cuentos en guerrilla.
5. — Pequeños poemas, 2. ^a serie.	55. <i>Felipe Pérez y González</i> . Peccata minuta.
6. — Pequeños poemas, 3. ^a serie.	56. <i>Francisco Alcántara</i> . Córdoba.
7. — Colón, poema.	57. <i>Joaquín Dicenta</i> . Cosas mías.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.	58. <i>J. Lopez Silva</i> . De rompe y rasga.
9. — Drama Universal, poema, segundo tomo.	59. <i>Antonio Zozaya</i> . Instantaneas.
10. — El Licenciado Torralba.	60. <i>José Zahonero</i> . Cuentecillos al aire.
11. — Poesías y Fábulas, 1. ^a serie.	61. <i>Luis Taboada</i> . Colección de tipos.
12. — Poesías y Fábulas, 2. ^a serie.	62. <i>Beaumarchais</i> . El Barbero de Sevilla.
13. <i>E. Pérez Escribá</i> . Fortuna.	63. <i>Angel R. Chaves</i> . Cuentos de varias épocas.
14. <i>A. Lasso de la Vega</i> . Rayos de luz.	64. <i>Alfonso Karr</i> . Buscar tres pies al gato.
15. <i>Federico Urrecha</i> . Siguiendo al muerto.	65. <i>Francisco Pi y Arsuaga</i> . El Cid Campeador.
16. <i>A. Pérez Nieva</i> . Los humildes.	66. <i>Vital Aza</i> . Pamplinas.
17. <i>Salvador Rueda</i> . El gusano de luz.	67. <i>Antonio Peña y Goñi</i> . Río revuelto.
18. <i>Sinesio Delgado</i> . Lluvia menuda.	68. <i>Enrique Gómez Carrillo</i> . Tristes idilios.
19. <i>Carlos Frontaura</i> . Gente de Madrid.	69. <i>Nicolás Estévez</i> . Calandracas.
20. <i>Miguel Melgosa</i> . Un viaje a los infiernos.	70. <i>V. Blasco Ibáñez</i> . A la sombra de la higuera.
21. <i>A. Sánchez Pérez</i> . Botones de muestra.	71. <i>A. Dumas, hijo</i> . La Dama de las Camelias.
22. <i>J. M. Matheu</i> . ¡Rataplán!	72. <i>Joaquín M. Bartrina</i> . Versos y prosa.
23. <i>Teodoro Guerrero</i> . Gritos del alma.	73. <i>Francisco Barado</i> . En la brecha.
24. <i>Tomás Lucero</i> . Romances y otros excesos.	74. <i>Luis Taboada</i> . Notas alegres.
25. <i>L. Ruiz Contreras</i> . Palabras y plumas.	75. <i>Xavier de Montepín</i> . La señorita Tormenta.
26. <i>Ricardo Sepúlveda</i> . Sol y Sombra.	76. <i>Antonio Zozaya</i> . De carne y hueso.
27. <i>J. López Silva</i> . Migajas.	77. <i>Xavier de Montepín</i> . Muerto de amor.
28. <i>F. Pi y Margall</i> . Trabajos sueltos.	78. <i>Conde León Tolstói</i> . Venid a mí...
29. <i>E. Pardo Bazán</i> . Arco iris, cuentos	79. <i>Alfredo Calderón</i> . A punta de pluma.
30. <i>E. Rodríguez Solís</i> . La mujer, el hombre y el amor.	80. <i>Enrique Murger</i> . Elena.
31. <i>M. Matoses (Corzuelo)</i> . ¡Aleluyas finas!	81. <i>Luis Taboada</i> . Siga la broma.
32. <i>E. Pardo Bazán</i> . Por la España pintoresca (viajes).	82. <i>Laura García de Giner</i> . La Samaritana.
33. } <i>A. Flores</i> . Doce españoles de brocha gorda.	83. <i>Cyrano de Bergerac</i> . Viaje a la luna.
34. }	84. <i>Eugenio Antonio Flores</i> . ¡Huérfana!
35. <i>José Estremera</i> . Fábulas.	85. <i>Iván Tourgueneff</i> . Hamlet y Don Quijote.
36. <i>Emilia Pardo Bazán</i> . Novelas cortas.	86. <i>Alicia Pestana (Caiel)</i> . Cuentos.
37. <i>E. Fernández Vacamonde</i> . Cuentos amorosos.	87. <i>Angel Guerra</i> . Al sol.
38. <i>E. Pardo Bazán</i> . Hombres y mujeres de antaño.	88. <i>T. Dostotewsky</i> . Alma infantil.
39. <i>J. de Burgos</i> . Cuentos, cantares y chascarrillos.	89. <i>Edmundo de Amicis</i> . Aire y Luz.
40. <i>E. Pardo Bazán</i> . Vida contemporánea.	90. <i>Laura García de Giner</i> . Valentina.
41. }	91. <i>Edmundo de Amicis</i> . Manchas de color.
42. }	92. <i>Voltaire</i> . Zadig y Micromegas.
43. <i>Fr.^a Sarasate de Mena</i> . Cuentos vascongados.	93. <i>Manuel Ugarte</i> . Mujeres de París.
44. <i>F. Pi y Margall</i> . Diálogos y Artículos.	94. }
45. <i>Charles de Bernard</i> . La caza de los amantes.	95. }
46. <i>Eugenio Sué</i> . La Condesa de Lagarde.	96. <i>Juan Pérez Zuñiga</i> . Chapuceras.
47. <i>Rafael Altamira</i> . Novelitas y cuentos.	97. <i>Voltaire</i> . Cándido.
48. <i>J. López Valdemoro</i> . La niña Araceli.	98. <i>Goethe</i> . Las amarguras del joven Werther.
49. <i>Rodrigo Sortano</i> . Por esos mundos...	99. <i>Jacinto Benavente</i> . Teatro rápido.
50. <i>Luis Taboada</i> . Perfiles cómicos.	

Precio de cada tomo, 2 reales

De venta en todas las buenas librerías de España y América

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

UN GRACIÓS

- Al qui 'm convidi á sopar, li explicaré la manera de no passar per *primo* en els balls de màscara.
 —¿Cóm se fa aixó?
 —No convidant may á sopar á ningú.